

ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทาง
การเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย*

EFFECTS OF INTERNAL CORPORATE GOVERNANCE MECHANISMS ON
FINANCIAL PERFORMANCE OF THE FOOD AND BEVERAGE COMPANIES LISTED
IN THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

นันทพัทธ โนนศรีเมือง, การ์นต์ กิจระการ

Nanthaphat Nonsrimueang, Karun Kidrakarn

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Maharakram University

Corresponding Author E-mail: 63010990007@msu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน
ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม 2. ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ
ภายใน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น 3. ศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน
ด้านอัตรากำไรสุทธิ ที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จ
ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ทำการเก็บข้อมูลจากแบบ
แสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) และรายงานประจำปี (56-2) ระหว่างปี พ.ศ. 2560-
พ.ศ. 2563 ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 46 บริษัท จำนวน 170 ชุด
ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่การวิเคราะห์หวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ
(Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า 1. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการ
อิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษ
มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
ของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของ
คณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ

*Received March 15, 2023; Revised March 26, 2023; Accepted March 30, 2023

บริษัท และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิง ไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ 3. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิง มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน; ผลการดำเนินงานทางการเงิน; ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

Abstract

The purpose of this research were to examine the effects of Internal corporate governance mechanisms and financial performance of the food and beverage companies listed in the Stock Exchange of Thailand by collecting data from the annual reports (Form 56-1 and Form 56-2) of 46 the food and beverage companies listed in the Stock Exchange of Thailand from 2017 to 2020 was used to collect data from 170 datasets. The statistics used for analyzing the collected data were multiple regression analysis.

Results revealed that: 1. Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board independence, board meetings and women on board had positive effects on financial performance in the aspects of return on asset (ROA) of the food and beverage companies listed in the Stock Exchange of Thailand 2. Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board size, board independence, board meetings and women on board no effects on financial performance in the aspects of return on equity (ROE) of the food and beverage companies listed in the Stock Exchange of Thailand and 3. Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board size, board independence, board meetings and women on board had positive effects on financial performance in the aspects of net profit margin (NPM) of the food and beverage companies listed in the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: Internal Corporate Governance Mechanisms; Financial Performance; Food and Beverage Companies

บทนำ

การเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบันส่งผลทำให้ธุรกิจจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และพร้อมต่อการแข่งขันที่มีความรุนแรงมากขึ้น การนำธุรกิจเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อเพิ่มโอกาสในการขยายการลงทุนและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตขึ้นในปัจจุบัน (เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ และคณะ, 2563) การจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นมีหลักเกณฑ์ข้อกำหนดให้ธุรกิจต้องดำเนินการ เช่น การกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยบังคับให้บริษัทจดทะเบียนต้องปฏิบัติ และให้ความสำคัญต่อการกำกับดูแลกิจการที่อาจส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) หรือ บรรษัทภิบาล ตามความหมายของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง การจัดให้มีโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง คณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น โดยเป็นแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใส มีความรับผิดชอบของผู้ในระดับสูงในองค์กร (พรปวีณ์ วรเศรษฐพงศ์ และสุชาติ ปริกทยานนท์, 2563) อย่างไรก็ตามการกำกับดูแลกิจการจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับแนวปฏิบัติหรือกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของแต่ละองค์กร โดยการกำกับดูแลกิจการจะมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีการปฏิบัติร่วมกันหลายฝ่าย (ปิยะฉัตร ฤนพุทธม และสุรีย์ โขษภรณ์ภู, 2561) ดังนั้นจึงเปรียบเสมือนว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการเป็นระบบการดำเนินธุรกิจที่มีการสั่งการและควบคุมโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและกระจายสิทธิและความรับผิดชอบของกลุ่มต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ กลไกการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanisms) จึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใช้ในการลดปัญหาของตัวแทนโดยการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริหารที่ผู้ถือหุ้นว่าจ้างเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานแทน (กาญจนา ประกอบแสง และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2560) สอดคล้องกับ ศิลพร ศรีจันทเพชร และอนุวัฒน์ ภัคคี (2562) ที่กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในการนำเสนอข้อมูลให้เพียงพอต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ การกำกับดูแลกิจการเป็นความสัมพันธ์ในเชิงกำกับดูแลรวมทั้งกลไกมาตรการที่ใช้กับการตัดสินใจของคนในองค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลัก จนกระทั่งการติดตาม ประเมินผล และดูแล การรายงานผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานทางธุรกิจบรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้ แต่ยังมีข้อถกเถียงกันอยู่ว่ากลไกในการกำกับดูแลกิจการที่เหมาะสมประกอบด้วยอะไรบ้าง และมีวิธีการอย่างไรถึงจะมีประสิทธิภาพและต่อผลการดำเนินงานขององค์กรมากที่สุด ซึ่งการศึกษาในอดีตได้มีนักวิจัยหลายท่านได้นำเอาปัจจัยขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ และสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมาเป็นตัวชี้วัดการกำกับดูแลกิจการภายใน เช่น Isa & Muhammad (2015); Rouf & Hossan (2021) และ Tran et al. (2020) ทั้งนี้จากการศึกษาของ Kanakriyah (2021) พบว่า ขนาดของ

คณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ของธุรกิจจดทะเบียนในประเทศจอร์แดน และผลการศึกษาของ Hidayat & Utama (2017) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งกล่าวได้ว่าจำนวนคณะกรรมการอิสระที่มีจำนวนมากส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ และการศึกษาของ Mishra & Kapil (2018); Rahman et al. (2019) พบว่า จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัทส่งผลให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าถ้ามีจำนวนครั้งในการประชุมจะมีการติดตามตรวจสอบงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขงานให้มีประสิทธิภาพจึงทำให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้นนั่นเอง และการศึกษาของ Rashid & Pervin (2019) พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการภายในมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่อย่างไร โดยผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทต่าง ๆ ในการนำไปพัฒนาธุรกิจให้อยู่รอดในภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เปิดเผยไว้ใน

แบบแสดงรายงานประจำปี (Annual Report) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563

2. ประชากร

ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม 46 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564) โดยใช้ข้อมูลระหว่าง ปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563 รวม 170 ชุดข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ กระดาษทำการในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงจากผลการดำเนินงานของธุรกิจ ระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในโดยมีประเด็นในการศึกษาตามการศึกษาของ Isa & Muhammad (2015) และ Pham & Tran (2019) ดังนี้ ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ และสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง และผลการดำเนินงานทางการเงิน เก็บข้อมูลจากงบการเงินของบริษัท ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และอัตรากำไรสุทธิของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่เปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายงานประจำปี (Annual Report) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563 ส่วนผลการดำเนินงานทางการเงิน เก็บข้อมูลจากงบการเงินของบริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563 จากรายงานประจำปี ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะทำการเก็บข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563 โดยใช้กระดาษทำการในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีประเด็นในการศึกษา ดังนี้ ขนาดของคณะกรรมการ สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง จากนั้นทำการวิเคราะห์โดยวิธีการประเมินผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 การศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการเก็บข้อมูลงบการเงิน จากรายงาน

ประจำปีที่เคยเผยแพร่บนเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการประเมินผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\text{Equation 1: ROA} = \beta_{01} + \beta_1 \text{BOS} + \beta_2 \text{BOI} + \beta_3 \text{BOM} + \beta_4 \text{WOB} + \epsilon_1$$

$$\text{Equation 2: ROE} = \beta_{02} + \beta_5 \text{BOS} + \beta_6 \text{BOI} + \beta_7 \text{BOM} + \beta_8 \text{WOB} + \epsilon_2$$

$$\text{Equation 3: NPM} = \beta_{03} + \beta_9 \text{BOS} + \beta_{10} \text{BOI} + \beta_{11} \text{BOM} + \beta_{12} \text{WOB} + \epsilon_3$$

โดยที่	β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย
	ϵ	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อน
	BOS	แทน	กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท
	BOI	แทน	กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ
	BOM	แทน	กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท
	WOB	แทน	กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง
	ROA	แทน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
	ROE	แทน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น
	NPM	แทน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

ผลการวิจัย

1. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธุรกิจอาหารและ

เครื่องดื่มที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยทั้ง 3 ด้านสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมได้ ร้อยละ 7.4 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$ROA = -9.464 + 19.658BOI + 0.463BOM + 9.918WOB + \varepsilon$$

2. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดคณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษหญิง ไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ($p > 0.05$)

3. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดคณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษหญิง มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยทั้ง 4 ด้านสามารถพยากรณ์ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิได้ ร้อยละ 12.2 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ ดังนี้

$$NPM = -13.426 + 0.452BOS + 18.712BOI + 0.617BOM + 9.443WOB + \varepsilon$$

โดยผลการวิจัยดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในมีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จัดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน			VIF
	ROA	ROE	NPM	
ค่าคงที่ (a)	-9.464 (0.046*)	-7.606 (0.281)	-13.426 (0.002*)	
ด้านขนาดคณะกรรมการบริษัท (BOS)	0.338 (0.115)	0.350 (0.273)	0.452 (0.019*)	1.122
ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (BOI)	19.658 (0.009*)	19.793 (0.078)	18.712 (0.006*)	1.121
ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท (BOM)	0.463 (0.028*)	0.501 (0.111)	0.617 (0.001*)	1.020
ด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษหญิง (WOB)	9.918 (0.020*)	6.356 (0.315)	9.443 (0.013*)	1.000
Adjusted R ²	0.074	0.017	0.122	
F statistics	4.400	1.717	6.853	
p-value	0.002	0.149	0.000	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทถือเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน โดยคณะกรรมการบริษัทจะทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของผู้ถือหุ้น มีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ดังนั้นคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทจึงส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ จำนวนประชุมของคณะกรรมการบริษัท และสัดส่วนของคณะกรรมการพิเศษ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Rossi et al. (2021) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลกระทบในทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทในสหภาพยุโรป สอดคล้องกับปิยะณัฐ ฤณพุดธม และนฤมล อริยพิมพ์ (2562) กล่าวว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระของบริษัทมีส่วนช่วยเพิ่มการควบคุมและติดตามการบริหารงานของธุรกิจให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และในคณะกรรมการที่มีสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นพิเศษอาจส่งผลกระทบต่อความรอบคอบในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่าง สอดคล้องกับ Mishra & Kapil (2018) พบว่า จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัทส่งผลให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าถ้ามีการประชุมจะมีการติดตามตรวจสอบงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขงานให้มีประสิทธิภาพจึงทำให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้นนั่นเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของอนวัชน์ ภักดี (2561) ที่พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการพิเศษมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยคณะกรรมการพิเศษจะให้ความสนใจในรายละเอียด และมีความรอบคอบในการตัดสินใจจึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริษัทมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินตามมา

2. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษ ไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับขนิษฐา ปุประระ และคณะ (2559) พบว่า การกำกับดูแลกิจการ ด้านขนาดคณะกรรมการบริษัทไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ Assenga et al. (2018) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของธุรกิจใน

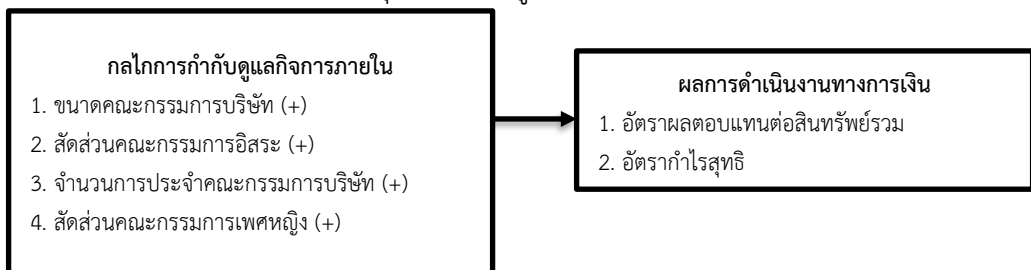

ประเทศแทนซาเนีย สอดคล้องกับ Mohammed (2018) พบว่า คณะกรรมการอิสระไม่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของธุรกิจในประเทศตุรกี

3. กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดคณะกรรมการบริษัท ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษ มีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทมีบทบาทในการกำกับดูแลกิจการโดยคณะกรรมการบริษัทถือเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นหากคณะกรรมการบริษัทมีจำนวนมากหรือขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีขนาดใหญ่ นั้นย่อมส่งผลให้มีบุคคลที่มีความสามารถในการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการกำกับดูแลการกิจการของบริษัทย่อมส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพร โมกขะเวส และชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์ (2562) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลทางบวกต่ออัตรากำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ซึ่งสามารถวัดได้จากอัตรากำไรสุทธิที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ Hakimah et al. (2019) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจากขนาดของคณะกรรมการที่ใหญ่จะสามารถแสดงถึงประสิทธิภาพในการกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับวรปริยา ช้างเอก (2565) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลกระทบต่อทางบวกกับอัตราผลกำไรสุทธิของกลุ่มธุรกิจทรัพยากรและเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ Rashid & Pervin (2019) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นพิเศษมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการมีคณะกรรมการที่เป็นพิเศษส่งผลให้มีความละเอียดรอบคอบในการตัดสินใจอย่างระมัดระวัง

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้จากการวิจัยเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 ชี้ให้เห็นว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายในส่งผลกระทบทางบวกต่อผลการดำเนินงานทางการเงินธุรกิจ ดังนั้นผู้บริหารธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการ โดยเฉพาะลักษณะของคณะกรรมการบริษัท โดยจำนวนคณะกรรมการบริษัทควรมีจำนวนที่มากพอ และมีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระที่มากขึ้น เพิ่มความถี่ของการประชุมคณะกรรมการบริษัท และเพิ่มสัดส่วนคณะกรรมการพิเศษให้มากขึ้น จากการวิจัยพบว่าประเด็นดังกล่าวส่งผลให้ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมและอัตรากำไรสุทธิของบริษัทเพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การวิจัยนี้เก็บข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินช่วงปี พ.ศ. 2560-พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นช่วงการแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19 ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานทางการเงินต่ำกว่าปกติ ผู้สนใจต้องพิจารณาข้อมูลด้วยความระมัดระวัง ฉะนั้นผู้บริหารธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการภายในเพื่อเก็บข้อมูลอย่างระมัดระวัง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ผู้บริหารธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ และคณะกรรมการที่เป็นพิเศษเพื่อให้ผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเป็นไปตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยแบบผสม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาผลกระทบของปัจจัยอื่นว่ามีผลต่อการกำกับดูแลกิจการของธุรกิจหรือไม่ เช่น การแพร่ระบาดของไวรัส Covid-19
3. ควรศึกษาผลการดำเนินงานของธุรกิจด้านอื่น เช่น ผลการดำเนินงานทางการตลาด ให้ได้มุมมองที่แตกต่าง

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา ประกอบแสง และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู. (2560). กลไกการกำกับดูแลกิจการ ความสัมพันธ์ทางการเมืองกับคุณภาพกำไร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 31(99), 1-15.

- ธนาคาร ปุประระ และคณะ. (2559). ปัจจัยการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน : กรณีศึกษาในกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 5(1), 34-42.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564). รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้น 20 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.set.or.th>
- เบญจพร โมกขเวส และชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์. (2562). ผลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 5(2), 314-327.
- ปิยะณัฐ ฤณพุดตม และนฤมล อริยพิมพ์. (2562). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อต้นทุนของเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารพาณิชยศาสตร์บริหารพาปริทัศน์*, 14(2), 95-111.
- ปิยะณัฐ ฤณพุดตม และสุรีย์ โขษกรณัฐ. (2561). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการบริหารกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 8(ฉบับพิเศษ), 104-119.
- พรवीณ์ วรเศรษฐพงศ์ และสุชาติ ปรีกษยานนท์. (2563). การกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทกลุ่มธุรกิจการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(110), 1-13.
- เพ็ญจันทร์ แสงอาวุธ และคณะ. (2563). การกำกับดูแลกิจการ ผลการดำเนินงานและมูลค่ากิจการ ตามราคาตลาดของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยในกลุ่ม MAI. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 1-16.
- วรปรียา ช้างเอก. (2565). โครงสร้างผู้ถือหุ้นและการกำกับดูแลกิจการที่ดีส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจทรัพยากรและเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 14(1), 117-129.
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร และอนวัณณ์ ภัคดี. (2562). กลไกการกำกับดูแลกิจการ ลักษณะองค์กร และคุณภาพการสอบบัญชี หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 8(1), 101-116.
- อนวัณณ์ ภัคดี. (2561). ผลกระทบของลักษณะคณะกรรมการต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(1), 164-175.

- Assenga, M. P. et al. (2018). The impact of board characteristics on the financial performance of Tanzanian firms. *Corporate Governance (Bingley)*, 18(6), 1089–1106.
- Hakimah, Y. et al. (2019). Impact of intrinsic corporate governance on financial performance of Indonesian SMEs. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 7(1), 32-51.
- Hidayat, A. A. & Utama, S. (2017). Board Characteristics and Firm Performance: Evidence from Indonesia. *International Research Journal of Business Studies*, 8(3), 137-154.
- Isa, M. A. & Muhammad, S. (2015). The Impact of board characteristics on Corporate Social Responsibility Disclosure: Evidence from Nigerian Food Product Firms. *International Journal of Management Science and Business Administration*, 1(12), 34-45.
- Kanakriyah, R. (2021). The Impact of board of directors' characteristics on firm performance: A case study in Jordan. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(3), 341-350.
- Mishra, R. K. & Kapil, S. (2018). Effect of board characteristics on firm value: evidence from India. *South Asian Journal of Business Studies*, 7(1), 41-72.
- Mohammed, N. H. (2018). Board characteristics and firm performance: empirical evidence from turkey. *Journal of University of Duhok*, 21(1), 423-430.
- Pham, H. T. S. & Tran, H. T. (2019). Board and corporate social responsibility disclosure of multinational corporations. *Multinational Business Review*, 27(1), 77-98.
- Rahman, M. et al. (2019). The Impact of Audit Characteristics on Firm Performance: An Empirical Study from an Emerging Economy. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 6(1), 59-69.
- Rashid, M. & Pervin, R. (2019). Board Characteristics and Firm Performance: Evidence from Listed Banking Institutions of Bangladesh. *The Cost and Management*, 47(1), 3-10.
- Rossi, M. et al. (2021). Does a Board Characteristic Moderate the Relationship between CSR Practices and Financial Performance? Evidence from European ESG Firms. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(354), 1–15.

- Rouf, A. & Hossan, A. (2021). The effects of board size and board composition on CSR disclosure: a study of banking sectors in Bangladesh. *International Journal of Ethics and Systems*, 37(1), 105-121.
- Tran et al. (2020). Effect of corporate governance on corporate social responsibility disclosure: empirical evidence from Vietnamese commercial banks. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(11), 327–333.

